

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

27” серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Організація статистичних спостережень
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

перший(бакалаврський)

галузь знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифрі назва)

спеціальність

051»Економіка»

(шифр і назва)

освітня програма

«Економічна аналітика та статистика»

(шифр і назва)

спеціалізація

(шифр і назва)

вид дисципліни

вибіркова

[обов'язкова , вибіркова, (міжфакультетська) чи факультативна]

факультет

економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (навчально-наукового інституту, центру)

“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИК(И) ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади) **Кущенко** Олена Іванівна, к.е.н. (PhD), доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми

Економічна аналітика та статистика

(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

(підпис)

Олена КУЩЕНКО

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається
навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «**Організація статистичних спостережень**» укладено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня) спеціальності (напряму) 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета** вивчення навчальної дисципліни є надання студентам знань про перший етап статистичного дослідження, його суть і завдання.

1.2. Основні **завдання** вивчення дисципліни є оволодіння принципами організації статистичних спостережень, розробки плану та програми.

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні та фахові компетентності**:

▪ Загальні

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

▪ Фахові

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК15. Здатність усвідомлювати сутність теоретичних та методичних основ статистичного дослідження та розуміти необхідність застосування сучасних статистичних методів і програмного забезпечення, що використовується для досягнення цілей статистичного дослідження соціально-економічних явищ й процесів.

СК17. Здатність узагальнювати оброблені дані та за результатами проведеного аналізу (за видами економічної діяльності, на певній території) і підсумками дослідження, проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати тактичні й стратегічні рішення.

1.3. Кількість кредитів 5

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
32 год.	год
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	- год.
Лабораторні заняття	
год.	- год.
Самостійна робота	
86 год.	год
- у тому числі індивідуальні завдання (розрахунково-графічні) -	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Програмно-методологічні та організаційні питання статистичного спостереження.

Тема 1. Місце статистичного спостереження в комплексі статистичного дослідження.

Статистичне дослідження передбачає проведення певних етапів робіт з метою одержання та оброблення первинних даних щодо об'єктів дослідження (явищ, процесів), що вивчаються. Традиційними етапами статистичного дослідження є: статистичне спостереження; зведення та групування даних спостереження; висновки та рекомендації щодо управління розвитком досліджуваного (явища, процесу). Проте у сучасних умовах III етап можна представити у розрізі таких складових: аналіз одержання даних (оцінювання поточного стану, встановлення закономірностей та тенденцій розвитку); короткотермінове (оперативне) прогнозування розвитку процесів; візуалізація (відображення) результатів аналізу та прогнозів у зручній щодо подання конкретному споживачеві формі; висновки та рекомендації, що ґрунтуються на даних аналізу та прогнозу.

Тема 2. Статистичне спостереження –перший етап дослідження

Проведення статистичного спостереження передбачає виконання певної підготовчої роботи, ретельного планування статистичних досліджень. Щодо підготовки та проведення статистичного спостереження необхідно вирішити питання програмно-методологічного та організаційного характеру. До питань програмно-методологічного характеру належить визначення мети спостереження, встановлення об'єкта та одиниці спостереження, розробка інструментарію статистичного спостереження. До організаційних питань входить визначення термінів та місця проведення статистичного спостереження, положення щодо його організації, підготовку та розстановку кадрів та ін.

Тема 3. Форми, види і способи статистичного спостереження та особливості їх застосування.

Залежно від організаційних форм та способів проведення існує певна множина видів статистичного спостереження. Це дозволяє досліднику вибрати саме той вид спостереження, який найбільше відповідає поставленим цілям і завданням, дозволяє врахувати особливості об'єкта чи явища, враховує реальні умови місця та часу, забезпечується необхідними ресурсами. Вибір та обґрунтування виду статистичного спостереження є одним з важливих питань статистичного дослідження. Існування різних способів статистичного спостереження зумовлено різним характером об'єктів статистичного дослідження. При цьому слід мати на увазі, що виділення видів і способів статистичного спостереження проводиться за різними ознаками, а на практиці це призводить до застосування різноманітних комбінацій окремих видів статистичного спостереження.

Розділ 2. Прогресивні способи одержання статистичної інформації та її контроль

Тема 4. Статистичні реєстри

Статистичні реєстри це списки або переліки одиниць певного об'єкта спостереження із зазначенням необхідних ознак, які постійно оновлюються та поповнюються (статистичний реєстр підприємств; реєстр фізичних осіб-підприємців; реєстр населення – поіменний список мешканців регіону із зазначенням їх паспортних даних; реєстр суб'єктів діяльності; реєстр домашніх господарств; реєстр земельного фонду та інші). Мета створення реєстрів: забезпечення необхідної повноти охоплення статистичних одиниць, які підлягають спостереженням, формування генеральних сукупностей (основ вибірки) одиниць статистичних спостережень та вивчення (наприклад демографії підприємств), а також інформаційних потреб користувачів.

Тема 5. Статистичні переписи

Перепис - це спеціально організоване спостереження, що повторюється, як правило, через рівні проміжки часу з метою отримання даних про чисельність, склад та стан об'єкта статистичного спостереження за рядом ознак.

Характерними рисами перепису є: одночасність проведення її на усій території, яка має бути охоплена обстеженням; єдність програми спостереження; реєстрація усіх одиниць спостереження за станом на той самий критичний момент часу. Програма спостереження, прийоми та способи отримання даних, по можливості, повинні залишатися незмінними. Це дозволяє забезпечити сумісність інформації, що збирається, і одержуваних у ході розробки матеріалів перепису узагальнюючих показників: можна не тільки визначити чисельність і склад досліджуваної сукупності, а й проаналізувати її кількісну та якісну зміну у період між двома обстеженнями.

Тема 6. Помилки спостереження та способи їх контролю

Проведення спостереження може супроводжуватися появою помилок. Статистичні дані повинні бути настільки точні, наскільки це потрібно щодо цілей аналітики та наскільки це може бути виправданим з точки зору витрат. При цьому важливо знати не лише про наявність помилок, а й про їх діапазон та можливість оцінити величину такої помилки. Для цього вимагається обов'язкове надання відомостей, можливість повторного звернення до респондента та контроль точності. Помилки, які виявляють у процесі контролю можуть бути різні за походженням та за дією.

Зважаючи на різні види помилок спостереження виділяють такі види їх контролю:

- контроль методів на окремих етапах збирання та оброблення даних з виправленням помилок (шляхом пробних обстежень та оперативного контролю);
- дескриптивний контроль шляхом додаткового проведення вибірових спостережень (насамперед, для контролю помилок в даних респондентів);
- контроль змісту та результатів (порівняння з даними з інших джерел, результатами, що одержані за допомогою інших методів).

Значною мірою якість одержаної в процесі спостереження інформації залежить від якості попередньої підготовчої роботи, а особливо від правильності складеної програми. Одним із заходів, який дозволяє уникнути помилок спостереження та сприяє підвищенню його ефективності, є проведення пробного спостереження. Його метою є уточнення питань програми, апробація інструментарію, оцінювання ступеня готовності кадрів до проведення спостереження. До таких спостережень, зокрема, належать пробні переписи населення, пілотаж анкет тощо. Це підготовча робота до другого перепису(2030 року) населення в Україні.

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна(дистанційна) форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Програмно-методологічні та організаційні питання статистичного спостереження												
Тема 1. Місце статистичного спостереження в комплексі статистичного дослідження	22	4	4			14						
Тема 2. Статистичне спостереження-перший етап дослідження	26	6	6			14						
Тема 3. Форми, види і способи статистичного спостереження та особливості їх застосування	27	6	6			15						
Разом за розділом 1	75	16	16			43						
Розділ 2. Прогресивні способи одержання статистичної інформації та її контроль												
Тема 4. Статистичні реєстри	26	6	6			14						
Тема 5. Статистичні переписи	27	6	6			15						
Тема 6. Помилки спостереження та способи їх контролю	22	4	4			14						
Разом за розділом 2	75	16	16			43						
Усього годин	150	32	32			86						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Етапи статистичного дослідження	1	-
2	Сутність і завдання статистичного спостереження	1	-
3	Форми, види і способи статистичних спостережень	3	-
4	Статистична звітність на сайті Державної служби статистики України	3	-
5	Переписи населення початку XXI століття	2	-
6	Зіставлення даних перепису населення України та інших країн	3	-
7	Другий перепис населення України року	4	-
8	Зарубіжний досвід бізнес-обстежень	3	-
9	Статистичне спостереження (на конкретному прикладі)	3	-
10	Проведення «пілотажу» проектів статистичного формуляра для конкретних обстежень	2	-
11	Сутність помилок, статистичного спостереження та методи перевірки достовірності зібраних даних (на конкретних прикладах)	1	-
12	Тестування по розділам 1 та 2	3	-
13	Презентація статистичного спостереження	3	-
	Разом	32	-

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні знання: проектування статистичного дослідження	16	-
2	Виконання індивідуальних практичних завдань: збір та обробка статистичної інформації	18	-
3	Підсумки тестування: Переписи, реєстри, види і способи статистичного спостереження	16	-
4	Використання Internet ресурсів: застосовування пакету прикладних програм щодо розв'язання задач кількісного аналітичного оцінювання статистичного дослідження	16	-
5	Написання есе за результатами контрольної роботи та її презентація	20	-
	Разом	86	-

6. Індивідуальні завдання:

-

7. Методи навчання

Для досягнення освітніх цілей передбачені лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота та виконання контрольної роботи згідно з програмою навчальної дисципліни **«Організація статистичних спостережень»**

Також при викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких навчальних технологій як інтерактивні презентації (бажано англійською мовою), дискусії та ін.

8. Методи контролю

Основними завданнями контролю знань з дисципліни **«Організація статистичних спостережень»** є оцінювання засвоєння ними теоретичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- стимулювати систематичну самостійну індивідуальну роботу над навчальним матеріалом;
- забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при проведенні семінарських занять та індивідуального завдання;
- прищепити навички відповідального ставлення до своїх обов'язків, самостійного цілеспрямованого пошуку потрібної інформації;
- згідно з навчальним планом з дисципліни **«Організація статистичних спостережень»** передбачена форма підсумкового контролю – **екзамен** . Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань щодо дисципліни «Організація статистичних спостережень»

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений: і впроваджений у навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота контрольна робота, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н.Каразіна у національну шкалу. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання.

Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Поточний контроль знань студентів

Система поточного контролю знань студентів передбачає оцінювання їх за трьома основними напрямками:

- а) перевірка теоретичних знань;
- б) перевірка практичних навичок (виконання індивідуального завдання).

Оцінювання рівня засвоєння теоретичних знань може проводитись в одній з альтернативних форм:

- за підсумками тестування ;
- під час проведення усної співбесіди зі студентом, у процесі якої студент дає відповіді на питання з різних тем дисципліни.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту контрольної роботи.

Щодо виконання **контрольної роботи**, треба організувати та провести вибіркове статистичне спостереження (на конкретному прикладі). Тим самим студент повинен відпрацювати методику збору та аналітики інформації. Статистичне спостереження представити у вигляді презентації та захистити його на науковій конференції у групі.

Статистичне спостереження проводиться за наступним алгоритмом:

- Постановка проблеми і визначення основних етапів спостереження.
- Статистичне обґрунтування панелі спостереження.
- Розробка програми спостереження, "пілотаж анкети, коригування основної програми спостереження.
- Проведення статистичного спостереження за основною програмою.
- Зведення і угруповання даних статистичного спостереження.
- Аналітика результатів, виведення і пропозиції щодо проведеного спостереження.
- Підготовка презентації статистичного спостереження.
- Матеріали спостереження представити у формі ЕСЕ або Реферату і прислати для перевірки.
- Щодо захисту на науковій конференції, то вона проходить у вигляді(бажано інтерактивної) презентації свого спостереження.

9. Схема нарахування балів та критерії оцінювання навчальних досягнень

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни **«Організація статистичних спостережень»** наведена у наступній таблиці:

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Поточне оцінювання (проміжний контроль)					Контрольна робота, перед- бачена навчаль- ним планом	Індиві- дуальне зав- дання	Разом		
Розділ 1		Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	20	-	60	40	100
8	8	8	8	8	20	-	60	40	100

T1, T2, T3, T4, T5 – теми розділів

Для допуску до складання підсумкового екзамену здобувач вищої освіти повинен набрати не менше **15 балів** з навчальної дисципліни **«Організація статистичних спостережень»** під час поточного контролю, самостійної роботи та контрольної роботи.

Проміжний тестовий контроль проводиться два рази на семестр (у рамках вивчення Розділів). Загальна тривалість тестів за Розділами – по 1,5 години. Поточні тестування складаються з 10 тестів і 1 задачі. Одна правильна відповідь на кожен з тестів дорівнює 2 балу, за задачу – 10 балів. Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Тести можуть бути застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Підсумковий контроль за курсом – у формі екзамену

До складання екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних двох розділів курсу, написання та захисту контрольної роботи у формі реферату або есе, передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюють за екзаменаційними білетами, які містять теоретичну частину, в якій одне теоретичне питання та два тестових завдання і практичну частину, у складі якого передбачено розв'язання та аналітична оцінка конкретної ситуації. Саме вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною **«Організація статистичних спостережень»** (рис. 1).

Додаток 20	
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	
Факультет <u>економічний</u>	
Спеціальність <u>051 «Економіка»</u>	
Освітня програма «Економічна аналітика та статистика»	
Семестр <u>6</u>	
Форма навчання <u>денна</u>	
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): <u>перший (бакалаврський)</u>	
Навчальна дисципліна: «Організація статистичних спостережень»	
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №13	
1. Теоретична частина:	
1.1. Дати повну відповідь на питання: Аналітичні можливості спостереження. (max15 балів)	
1.2. Тести: (max по 5 балів)	
2. Практична частина:	
2.1. Розв'язати задачу: (max15 балів)	
Затверджено на засіданні кафедри статистики обліку та аудиту протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.	
Завідувач кафедри	 підпис Оксана НЕСТЕРЕНКО
Екзаменатор	 підпис Олена КУЩЕНКО

Рисунок 9. 1 - Зразок екзаменаційного білету

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. *Повнота виконання завдання:* елементарна; фрагментарна; повна; неповна.
2. *Рівень самостійності студента:* під керівництвом викладача; консультація викладача; самостійно.
3. *Сформованість навчально-інформаційних умінь:* роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо.
4. *Сформованість навчально-інтелектуальних умінь:* визначення понять, аналіз,

синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо.

5. *Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):* низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу; середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях; високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:* елементарна; фрагментарна; повна; неповна.

2. *Рівень сформованості логічних умінь:* елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи

Контрольна робота студента складається з 4-ох основних розділів завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань контрольної роботи – 20 балів.

Схема оцінювання контрольної роботи у тах балах:

№ п/п	Розділи завдання	тах бал
1	Постановка проблеми та актуальність	2
2	Науково обґрунтований алгоритм збору та обробки статистичної інформації	3
3	Аналітика статистичного спостереження та презентація на науковій конференції у групі	10
4	Бонусні бали за використання англійської мови	5
	Усього	20

Критерії оцінювання на екзамені:

Оцінювання знань студента проводиться за 100-бальною чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен: укластися у встановлений строк підготовки відповіді; викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обґрунтовано; навести вірне рішення задачі та тестів.

2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 балів) студент повинен: укластися у встановлений строк підготовки відповіді; викласти теоретичний матеріал обґрунтовано й зв'язано; навести вірне рішення задачі; можливі помилки при відповіді на тести.

3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен: викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі; можливі помилки при розв'язанні задачі та тестів.

4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи:

- за правильну відповідь на теоретичне питання студент одержує - 15 балів;
- за правильно виконане 2-х тестових завдань – 10 балів;
- за правильно виконане практичне завдання студент одержує 15 балів.

Якщо одна з оцінок не зараховано «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за зараховано «задовільно».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового заліку).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Організація статистичних спостережень»

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання	40
Контрольна робота	20
РАЗОМ	60
<i>Екзамен</i>	40
ВСЬОГО	100

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна

1. Єріна А. М. Статистика : підручник. К. : Знання, 2009. 484 с.
2. Ковалевський Г.В. Практикум та тренінг зі статистики: навч. Посібник. За ред. Г.В. Ковалевського. Х.: ХНАМГ, 2012. 156 с.
3. Кущенко О.І., Мамонтова О.Г. Програма економіко-статистичної виробничої практики: для студентів 3 курсу економічного факультету. Х.:ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2016. 46 с.
4. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник українською та англійською мовами. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с
5. **Kushchenko Olena** Statistical methodology of analytic geometry of Green economy. «Зелена економіка» – необхідна умова сталого розвитку національної економіки України: колективна монографія/За заг. ред.О.Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гальветика», 2020. С.34-51.
6. **Моторин Р.М., Чекотовський Е.В.** Статистика для економістів: навч.посіб. К.: Знання, 2009.-430 с.= компакт-диск.
7. **Економічна статистика:** навчальний посібник, 2-ге вид., перероб. та доп. / О.О. Нестеренко, О.С. Корепанов, Т. Г. Чала та ін.; за ред. О. О. Нестеренко,

В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 448 с. **Кущенко О.І. Розділ 16.** Митна статистика (С. 405–425), **Розділ 17.** Статистика туризму (С.426-438).

Допоміжна

1. **Кущенко О.І.** Історія статистичної думки: навчально-методичний посібник (До 210-й річниці Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна). Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 88с.+ компакт-диск(українською та англійською мовами).
2. **Kushchenko O.I., Mamontova O.G.** Historical intercommunication of statistical science and practice (Історичний взаємозв'язок статистичної науки і практики). *Модернізація економіки країни в контексті соціальних викликів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 1 вересня 2018 року) / ГО «Львівська економічна фундація». Львів: ЛЕФ, 2018. С. 8 – 11.*
3. **Методика розрахунку показників демографії підприємств**, затверджена [наказом Державної служби статистики України від 07.08.2014 №228](#)
4. **Тимчасові роз'яснення** з формування інформаційного фонду Реєстру статистичних одиниць та загального списку одиниць статистичних спостережень, затверджені наказом Державної служби статистики України від 18.04.2014 №100 зі змінами.
5. **Роз'яснення** щодо визначення основного та другорядних видів економічної діяльності, затверджені наказом Держстату від 30.12.2014 №413.
6. **Регламент** виконання робіт з визначення основного виду економічної діяльності підприємств, затверджений наказом Державного комітету статистики України від 29.12.2012 №552 зі змінами.
7. **Порядок** визначення органу державного управління для юридичних осіб у Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України, затверджений наказом Державної служби статистики України від 11.01.2014 №7.
8. **Регламент виконання робіт з актуалізації переліку місцевих одиниць на основі даних державних статистичних спостережень**, затверджений [наказом Держкомстату від 31.12.2015 №387](#).
9. **Порядок** визначення розміру підприємства в Статистичному реєстрі підприємств, затверджений наказом Держкомстату від 14.11.2016 №215.
11. **Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення**
 1. Закон України від 17.09.1992 № 2614- XII «Про державну статистику». 2018 Державна фіскальна служба України. Весь контент доступний. URL: sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo.../zakoni.../53676.html
 2. **Кущенко О.І.** Статистика: дистанційний курс: навчально-методична праця (Сертифікат №56/2016. Рішення Координаційної ради ХНУ імені В.Н. Каразіна, протокол №7 від 04.11.2016). URL: <http://www.dist.karazin.ua>
 3. **Kushchenko O.I.** Possibilities of the eKhNUIR use of statistical methodology are in educational process. ISSN 2310-8665 [eKhNUIR](#). Kharkiv. 2019. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14605>
 4. **Kushchenko E.I. Methodological bases of statistical study of seasonality of market of tourist product.** *The world of science and innovation.* Abstracts of the 1 st

International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2020. Pp. 44-48. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-19-21-avgusta-2020-goda-london-velikobritaniya-arhiv>;

5. **Кущенко О. І., Мамонтова О. Г.** Статистичні трансформації проведення другого перепису населення України у 2023 році. // *Priority directions of science and technology development*. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 1050-1054. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiyapriority-directions-of-science-and-technology-development-21-23-marta-2021-godakiev-ukraina-arhiv/>.
6. **Olena Kushchenko.** Theoretical and methodological bases of custom market research. Development of Ukraine's customs policy in the context of European integration: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 276 P.130-148. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp>
7. **Статистична інформація.** Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. **Статистична інформація.** Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>
9. **Статистична інформація.** Веб-сайт Евростата ЕС. URL: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>

12. Особливості навчання за денною формами в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборогою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен в змішаній формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «**Організація статистичних спостережень**» за посиланням; URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5151>